

17.1.2025

Lausuntoyhteenveto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain, sijoituspalvelulain ja finanssivonnasta annetun lain 50 o §:n muuttamisesta

1. Johdanto

1.1. Yleistä

Valtiovarainministeriö järjesti hallituksen esityksen luonnoksesta lausuntokierroksen aikavälillä 12.11.2024–7.1.2025 lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausuntokierrokseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla valtiovarainministeriön hankesivulla hankenumerolla VM129:00/2024.

Esitysluonnoksessa ehdotetuilla lainsäädännön muutoksilla pantaisiin täytäntöön rahoitusvälineiden markkinoita koskevan direktiivin muuttamista koskeva direktiivi. Direktiivin muutoksella kumotaan ja siirretään osia sääntelystä suoraan sovellettavaan rahoitusvälineiden markkinat asetukseen, tarkennetaan kaupankäynnin avoimuuteen liittyviä vaatimuksia sekä kaupankäynnin väliaikaisen keskeyttämisen edellytyksiä. Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin esitetään muutoksia määritelmiin, täsmennyksiä säännellyn markkinan toiminnan järjestämisvaatimuksiin, kaupankäynnin lyhytaikaisen keskeyttämisen perusteiden julkistamiseen, hyödykejohdannaisten ja päästöoikeusjohdannaisten hoidon valvontaan ja niillä kauppaa käyvän kauppapaikan raportointivelvollisuuteen, osapuolten luokitteluun ja seuraamusmaksuun.

Sijoituspalvelulakiin esitetään muutoksia toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskeviin säännöksiin sekä seuraamusmaksuun.

Lisäksi esitetään yksittäistä tarkennusta positiolimiittien valvontaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, jolla täydennettäisiin aiempaa rahoitusvälineiden markkinoita koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskien finanssialan ulkopuolisen yhteisön hyödykejohdannaispositioita.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ehdotetaan lisäksi muutoksia, joiden mukaan Finanssivalvonta toimisi pörssin toimilupaviranomaisena ja pörssin säännöt vahvistavana viranomaisena. Myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin tätä koskien toimivaltaista viranomaista koskeva muutos.

1.2. Lausunnonantajat

Lausuntoa pyydettiin lausuntopalvelu.fi:n kautta yhteensä 12 taholta. Lausuntopyyntöön niistä vastasi yhteensä 6 tahoa.

Lausunnon antoivat Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, jäljempänä *EK*, Finanssiala ry, jäljempänä *FA*, Finanssivalvonta, Nasdaq Helsinki Oy, jäljempänä *pörssi*, oikeusministeriö, jäljempänä *OM*, Rahoitusvakausvirasto, jäljempänä *RVV*, Suomen Pankki sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Lausuntopyyntöön vastanneista työ- ja elinkeinoministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa esityksestä ja Suomen Pankki, ettei sillä ole lausuttavaa esitysluonnoksen lakiehdotuksista

Lausunnot ovat nähtävillä valtiovarainministeriön hankesivulla VM129:00/2024.

2. Lausunnonantajien palaute

2.1. MiFID II ja MiFIR -sääntelyn muutokset

Esitysluonnoksessa esitettyjä MiFID II ja MiFIR -sääntelyn muutoksiin liittyviä lainsäädäntömuutoksia pidettiin lausunnoissa perusteltuina ja oikeasuhtaisina. Lisäksi lausunnoissa kannatettiin sitä, että EU-sääntelyn täytäntöönpanossa ei ole ehdotettu tarpeetonta kansallista lisäsääntelyä alan toimijoille.

Lausujista Finanssivalvonta nosti lausunnossaan esiin muutos- ja täydennystarpeita esitettyjen hallinnollisten seuraamusten osalta sekä teknisiä muutostarpeita. Finanssivalvonta nosti esiin puutteita kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain hallinnollisten seuraamusten kattavuudessa sekä ehdotti eräiden kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännösten lisäämistä hallinnollisten sanktioiden piiriin. Näitä olisivat säännökset pörssin taloudellisista toimintaedellytyksistä sekä pörssin sääntöjen vähimmäissisällöstä. Finanssivalvonta nosti esiin myös mahdollisen epäkohdan sijoituspalvelulaissa koskien johdannaisten kaupankäyntivelvoitteen soveltamisalaa ja siihen liittyviä hallinnollisia seuraamuksia.

Pörssi toi lausunnossaan esiin teknisiä kommentteja koskien kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia.

RVV otti lausunnossaan kantaa erityisesti sisäpiiritiedon julkistamisen ajankohtaan liittyviin seikkoihin koskien pörssin velvollisuutta julkistaa väliaikaisen keskeytyksen yhteydessä siihen johtaneet perusteet ja olosuhteet ja tämän yhteyteen kansallisen rahoitusvakauden ylläpidon kanssa. RVV totesi pörssin julkistamisvelvoitteen liian aikaisesta toteuttamisesta voivan mahdollisesti aiheutua kielteinen vaikutus kansalliselle rahoitusvakaudelle. RVV ehdotti julkistamisen oikea-aikaisuutta varmistavaa lisäystä esityksen säännöskohtaisiin perusteluihin sekä asiaa koskevaa lisäystä esityksen vaikutusarvioihin koskien esityksen viranomaisvaikutuksia.

Lausunnoissa EK ja FA ottivat kantaa myös tulevan EU:n 2-tason sääntelyn sisältämän markkinadatan ja sen hinnoittelua koskevien säännösten sääntelytyöhön. Näiden osalta painotettiin erityisesti markkinadatan saatavuutta sekä sen hinnoittelun kohtuullisuutta ja yhteensopivuutta MiFIR-sääntelyn kanssa.

2.2. Pörssin toimilupaviranomaistehtävän ja pörssin sääntöjen vahvistamistehtävän siirtäminen Finanssivalvonnalle

EK, FA, Finanssivalvonta, RVV, Suomen Pankki ja pörssi kannattivat toimilupamenettelyn ja sääntöjen vahvistamismenettelyn siirtämistä Finanssivalvonnalle.

EK ja FA toivat esiin lausunnoissaan, että merkittävien sääntömuutosten osalta on tärkeää riittävästi konsultoida relevantteja intressitahoja, jotta markkinaosapuolet voivat antaa näkemyksensä pörssin sääntömuutoksiin. FA ehdotti myös konsultointivelvollisuutta koskevan määräyksen kirjaamista lakiin.

Finanssivalvonta toi lausunnossaan esiin pitävänsä tärkeänä, että pörssin säännöt vahvistaa Suomessa jatkossakin viranomainen.

Pörssi katsoi lausunnossaan, että tilanne, jossa Finanssivalvonta olisi peruuttamassa pörssin toimiluvan sekä tilanne, jossa Finanssivalvonta määräisi pörssin sääntöjen sisällöstä muuhun muotoon kuin mitä pörssi on hakenut, olisi edelleen tarpeen säilyttää lausuntomenettelyn piirissä. Pörssin näkemyksen mukaan näissä tilanteissa olisi perusteltua, että Finanssivalvonnalla olisi velvollisuus pyytää joko valtiovaraministeriön tai

Suomen Pankin lausuntoa asiassa. Lisäksi pörssi esitti lausunnossaan, että muutoksenhakuoikeutta tulisi laajentaa päätöksiin, jotka koskevat sääntöjen vahvistamista eri muodoissa kuin mitä pörssi on hakenut.

2.3. Asianosaisten kuuleminen, hallinnolliset seuraamusmaksut ja muutoksenhaku

OM tarkasteli lausunnossaan esitystä asianosaisten kuulemista, hallinnollisia seuraamusmaksuja ja muutoksenhakua koskevan sääntelyn kannalta. Lisäksi se kiinnitti lausunnossaan huomiota perusteluihin koskien suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestykseen, sanktiosäännösten muotoiluun ja tarkkarajaisuuteen sekä kansallisen liikkumavaran käyttöön suhteessa sanktioihin.

Kuulemisvelvoitteen osalta OM nosti lausunnossaan esiin, että kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain ja sijoituspalvelulain suhdetta hallintolain 34 §:ään koskien asianosaisten kuulemista tulisi selkeyttää esityksessä.

Hallinnollisten seuraamusmaksujen osalta OM totesi lausunnossaan, että esitykseen sisältyvien uusien seuraamusmaksujen osalta sanktioitavaksi ehdotettujen tekojen kuvausten täsmällisyys ja tarkkarajaisuus sekä säädettyjen sanktioiden oikeasuhtaisuus ovat merkityksellisiä sääntelyn valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta. Tältä osin OM kiinnitti huomiota siihen, millä tavoin velvoitteita tulisi esityksessä määrittää toimijoille. Lisäksi OM katsoi, etteivät viittaukset EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa säädettyihin velvoitteisiin ole täysin yksiselitteisiä. OM totesi, että jatkovalmistelussa sanktioinnin kohteena olevia velvoitteita ja niihin liittyviä valtuutusketjuja tulisi pykälätekstissä täsmentää siinä määrin kuin mahdollista sekä tuoda säännöskohtaisissa perusteluissa esiin, sisältyykö asetuksen määräyksiin kohdistuviin muutoksiin sanktioituihin velvollisuuksiin kohdistuvia asiallisia muutoksia. Lisäksi OM esitti lausunnossaan myös muita teknisluonteisempia kommentteja.

OM totesi lausunnossaan, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida, tuleeko pörssin sääntöihin ja toimilupa-asiaan liittyvää viivästysvalitusta koskeva sääntely edelleen sisällyttää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa ja miltä osin. OM mukaan tätä koskien myös säännöskohtaisissa perusteluissa tulisi arvioida sitä, miksi viivästysvalitusta koskevasta kansallisesti poikkeuksellisesta oikeussuojakeinosta tulisi edelleen säätää. Lisäksi OM katsoi, että säännöskohtaisia perusteluja tulisi täsmentää ja muuttaa muutoksenhakukelpoisten päätösten osalta.